7/1210

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300-1801
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16632 28 EKİM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M.Başkanlığı'nın 06.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2878 sayılı yazısı.

Edirne Milletvekili Sayın Prof. Dr.Necdet BUDAK'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/1210-3116 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'ncu Maddesi gereği DSİ Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR. NECDET BUDAK'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

(7/1210-3116)

Soru :

Edirne ili sınırları içerisinde yapımı devam eden veya yapımı öngörülen sulama projelerinin(Hamzadere,Çakmak ve Suakacağı gibi barajlar Karpuzlu ve Sultanköy sulaması gibi sulamalar ile çeşitli gölet çalışmalarının) tamamlanması ve faaliyete geçebilmesi için öngörülen veya gerekli olan ödenekler Bakanlığınız tarafından ayrılmamaktadır.

Pirinç açığı bulunan ülkemizin pirinç üretiminin yaklaşık yarısını sağlayan ve yağ açığımızın kapanmasına önemli katkısı bulunan Edirne İlimize söz konusu barajlar ve göletlerin tamamlanması için yapılacak yatırımlar ülke ekonomisine çok daha hızlı ve karlı bir şekilde geri dönecek ve katkıda bulunacaktır.

Bu nedenle; Edirne ilimizdeki baraj ve göletlerin bir an önce tamamlanması için söz konusu sulama projelerine gerekli ödenekleri zamanında ayırmayı ve bu anlamda Edirne İlimiz Devlet Su İşleri Yatırımlarına öncelik vermeyi düşünüyor musunuz?

Cevap :

Edirne ili İpsala ilçesi sınırları dahilindeki sulama amaçlı **İpsala II.merhale projesi** kapsamında inşa edilerek 1994 yılında işletmeye açılmış olan Sultanköy barajında depolanan 27 milyon m^3 sudan ve Meriç nehrinden pompajla 10641 hektarlık alanın sulanması hedef alınmıştır.

Yenikarpuzlu Sulaması ile İpsala İlçesinin güneyinde Karpuzlu köyü ve Gala gölü arasındaki 2868 hektar tarım arazisi sulanacaktır. Yenikarpuzlu sulamasının su kaynağını oluşturan Yenikarpuzlu göleti 1994 yılında işletmeye açılmış olup, protokol ile sulama kooperatifine devredilmiştir. Proje ile Meriç Nehrindeki su seviyesinin yeterli olduğu aylarda P1 Pompa İstasyonundan kısmi teslim alınmış iletim kanalı vasıtası ile direk sulamaya su verilecek olup Meriç Nehrindeki su seviyesinin yetersiz olduğu Temmuz-Ağustos aylarında ise Yenikarpuzlu göletinden imdat sulaması yapılacaktır. **Yenikarpuzlu göleti** 2002 yılında İdari imkanlarla yükseltilerek depolama hacmi 33,13 milyon m^3'ten 10,97 milyon m^3 ilave ile toplam 44,10 milyon m^3'e yükseltilmiştir. Sulama sahası 2868 hektara ilave 1774 hektar ile toplam 4642 hektara ulaşmıştır. Yenikarpuzlu sulaması işi de 20/09/1995 tarihinde ihale edilmiş ve 07/06/1996 tarihinde işe başlanılmış ve inşaatına devam edilmektedir.

05/10/1993 tarihinde ihale edilen **Sultanköy Sulaması** ile İpsala İlçesinin Güney-Batısında Meriç Nehri kıyısınca uzanan 7773 hektar tarım arazisi sulanacaktır. Sultanköy sulamasının su kaynağını oluşturan 27,02 milyon m^3 depolama kapasiteli Sultanköy barajı 1996 yılında işletmeye açılmıştır. Proje ile Meriç Nehrindeki su seviyesinin yeterli olduğu aylarda Sarıcaali pompa İstasyonundan direk sulamaya su verilecek olup Nehirdeki su seviyesinin düşük olduğu Temmuz-Ağustos aylarında ise Sultanköy Barajından imdat sulaması yapılacaktır. Sultanköy sulaması inşaatı 1993 yılında ihale edilmiştir. Sulama sahasında halen halk sulaması şeklinde kısmen çeltik tarımı yapılmaktadır. Sulama sahasının özelliği nedeni ile (Çeltik

tarımına elverişli olması) ana kanalların (Yedek kanallar yapılmadan) biten bölümleri kısmi teslim alınarak 1500 hektarlık saha sulamaya açılmış olup, milli ekonomiye katkı sağlanmıştır.

Yıllık ödenek ihtiyaçları aynen karşılandığı takdirde mukavelesine göre Sultanköy Sulamasının 15/12/2006 tarihinde ve Yeni Karpuzlu Sulamasınında 31/12/2006 tarihinde bitirilmesi planlanmıştır.

Edirne İli, İpsala, Keşan ve Enez İlçeleri hudutları dahilinde yer alan **Aşağı İpsala projesi** kapsamındaki Hamzadere Barajında depolanacak 213,01 milyon m^3 su ile 33564 hektar alanın sulanması ve 975 hektar arazinin taşkınlardan korunması öngörülmüştür.

Hamzadere barajı 05/02/1998 tarihinde ihale edilmiş ve 11/06/1999 tarihinde işe başlanılmıştır. Baraj inşaatında taş ocağı ulaşım yolunun tamamı ile kum ocağı ulaşım yolunun bir kısmı bitirilmiştir.

2003 yılında ayrılabilen ödenek ile herhangi bir çalışma yapılması mümkün olmamıştır. Hamzadere barajının kısa sürede gerçekleştirilmesi amacıyla ticari kredi sağlanması hususunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı nezdinde 15.07.2003 tarih ve 2282 sayılı yazı ile gerekli girişimde bulunulmuştur.

Proje kapsamında yer alan Koyuntepe Barajı Revize Planlama raporu çalışmaları devam etmektedir.

Hamzadere-Koyuntepe barajları sulamasının kati proje yapım işi ihale edilmiş olup proje yapım çalışmalarının tamamlanmasını müteakip bütçe imkanları dahilinde ileriki yıllarda ele alınabilecektir.

Edirne ili Uzunköprü ve Meriç ilçeleri ile Kırklareli ili Pehlivanköy ilçesi sınırları içinde yer alan sulama amaçlı Meriç-Çakmak projesi kapsamında Çakmak deresi üzerinde talvegden 47 m yükseklikte yapılması öngörülen Çakmak barajında depolanacak 176,26 milyon m^3 su ile Meriç nehrinden çekilecek sudan Uzunköprü, Meriç ve Pehlivanköy ilçelerine ait Meriç ve Ergene vadisi ile yamaç arazilerinden oluşan 52200 hektarlık alanın sulanması hedef alınmıştır.

Kati projesi hazır olan **Çakmak barajı**, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının 31/07/2003 tarih ve 25185 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "2004 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları Genelgesi"nde belirtilen öncelikler çerçevesinde DSİ Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı Yatırım Programı Tasarısına teklif edilmemiştir. Söz konusu proje bütçe imkanları dahilinde ileriki yıllarda ele alınabilecektir.

Meriç nehrinin önemli bir yan kolu olan Tunca Nehri, Bulgaristan topraklarından doğup 14 km boyunca Türkiye-Bulgaristan sınırını teşkil ettikten sonra Türkiye topraklarına giren ve Edirne yakınlarında Meriç ana koluna katılan bir sınır aşan akarsudur. Anılan akarsuyun su potansiyelinin, sınır bölgesinde inşa edilebilecek bir barajla değerlendirilmesi, 1960'lı yıllarda yapılan ön tespitlere göre teknik ve ekonomik yönden mümkün görülmüştür. **Suakacağı barajı** olarak isimlendirilen söz konusu baraj, Türk topraklarında yapılacak sulamalara hizmet edebilmesi ve hidroelektrik enerji üretimi yapılabilmesi yanında, Tunca Nehrinden

kaynaklanarak Türkiye'de tarım ve yerleşim alanlarına önemli zararlar veren taşkınların önlenmesini sağlayabilecek önemli bir depolama tesisi hüviyetindedir.

Sulama, enerji ve taşkın koruma amaçlı Suakacağı barajı; 1960'lı yıllardan itibaren DSİ Genel Müdürlüğü yetkilileri ile Bulgaristan ilgili makamları temsilcilerinden oluşan teknik heyetlerin görüşmeleri çerçevesinde bir kaç kez ele alınmış, ayrıca Türk–Bulgar Karma Ekonomik Komisyonu Toplantıları gündeminde de konuya yer verilmiştir. Ancak, barajda oluşacak gölün büyük bir kısmının Bulgaristan topraklarını sular altında bırakacak olması sebebiyle, net bir gelişme sağlanması bugüne kadar mümkün olmamıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında Küçük Su İşleri projesi kapsamında yer alan ve inşaatı devam eden 103 hektarlık arazinin sulanmasına hizmet edecek olan **Keşan-Beğendik Göleti ve Sulaması** işinde gövde dolgusu bitirilmiş olup, sulama inşaatının bu yıl içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

182 hektar arazi sulayacak olan **Edirne-Uzunköprü Çiftlikköy Göleti ve Sulaması** işinde gövde inşaatı tamamlanmış ve borulu sulama için proje hazırlıkları devam etmektedir.

472 hektarlık arazinin sulanması hedeflenen **Edirne-Keşan Küçükdoğanca Göleti ve Sulaması** ile **Edirne–Uzunköprü Gazihalil Göleti ve Sulaması** işlerinde gövde dolguları bitirilmiş olup, sulama inşaatlarına devam edilmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce 2003 yılında yatırımlar için tarım sektöründen 4,560 katrilyon TL, enerji sektöründen 3,124 katrilyon TL, hizmetler sektöründen 1,153 katrilyon TL ve çevre sektöründen de 750 milyar TL olmak üzere toplam 8,838 katrilyon TL ödenek ihtiyacı tespit edilmiş, ancak tarım sektörüne 708,8 trilyon TL, enerji sektörüne 1210 trilyon TL, hizmetler sektörüne 310 trilyon TL ve çevre sektörüne de 635 milyar TL olmak üzere toplam 2 229,435 trilyon TL ödenek ayrılmıştır.

2004 yılında ise Tarım sektöründen 4,725 katrilyon TL, Enerji sektöründen 3,565 katrilyon TL, Hizmetler sektöründen 1,134 katrilyon TL, Çevre sektöründen de 715 milyar TL olmak üzere toplam 9,425 katrilyon TL ödenek ihtiyacı tespit edilmiş, ancak 05/07/2003 tarih ve 25159 sayılı Resmi Gazete'de, Yüksek Planlama Kurulunca yayımlanan "2004 Yılı Programı ve Mali Yılı Bütçesi Makro Çerçeve Kararı" ile "2004 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları" genelgesi gereği 2003 yılı başlangıç ödeneklerinin %12,5 artırılması ile Tarım sektöründen 800 trilyon TL, Enerji sektöründen 1,361 katrilyon TL, Hizmetler sektöründen 348,750 trilyon TL, Çevre sektöründen de 715 milyar TL olmak üzere toplam 2,510 katrilyon TL ödenek talep edilmiştir.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce tüm illerimizde yeralan projelerimiz için aynı hassasiyet gösterilmekte ancak, yatırımlara yeterli pay ayrılamadığı için projelerimizin ödenekleri yetersiz kalmaktadır. DSİ Genel Müdürlüğü'nce proje bazında ödenek tespiti yaparken Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yayınlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgesini esas almaktadır. 2004 yılı yatırım programı tasarısının hazırlanması esasının teşkil eden "2004 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları" genelgesinde bu öncelikler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Sektörel Öncelikler

2004 Yılı Yatırım Programı'nda ekonomik ve sosyal altyapı yatırımlarına öncelik verilmeye devam edilecektir. 2004 yılı kamu yatırım tahsislerinde eğitim, sağlık, teknoloji altyapısı, enerji, sulama, kentsel altyapı yatırımlarına ve ulaştırma alt sektörleri arasında dengeyi sağlayıcı yatırımlara, bölgesel gelişme stratejileri dikkate alınarak öncelik verilecektir.

Bölgesel Öncelikler

Yatırım tahsislerinde Kalkınmada Öncelikli Yörelerin kalkınmasına hız kazandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımları ile istihdam ağırlıklı projelere öncelik verilecektir. Bu kapsamda özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı (GAP), Doğu Anadolu Projesi Ana Planı (DAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) ve Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme Raporu (ZBK) kapsamında öngörülen yatırımlara öncelik verilecektir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde belirli nüfus büyüklüğüne ulaşmış, doğudan batıya göçü kendine yönlendirebilecek, çevre illeri sosyo-ekonomik yönden etkileme potansiyeline sahip Erzurum, Elazığ, Malatya, Van, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adıyaman ve Mardin illerinin altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

Proje Bazında Öncelikler

2004 yılı yatırım tavanları çerçevesinde yapılacak proje bazındaki ödenek tekliflerinde sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden,

2004 yılı içinde tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilecek projelere, Uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere, Yatırım Programında yer alan ve dış finansmanı sağlanan projelerden önemli oranda fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere, Başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere, Afetlerin önlenmesi ve afet hasarlarının telafisine yönelik projelere, e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Plan ile uyumlu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ağırlık verilecektir.